

Avustushaku vihreän siirtymän investointihankkeiden edistämiseksi

Ympäristöministeriö ilmoittaa kunnille ja maakunnan liitoille tarkoitetusta avustushausta vihreän siirtymän investointihankkeiden kaavoitukseen, lupamenettelyyn ja niihin liittyviin selvityksiin.

Ympäristöministeriö myöntää valtionavustukset hakemusten mukaan valtionavustuslain (688/2001) nojalla. Määrärahaa on jaettavissa yhteensä noin 1,75 miljoonaa euroa. Osa määrärahoista (0,5 miljoonaa euroa) tulevat Euroopan unionin NextGenerationEU –rahoituksesta (elpymis- ja palautumistukivälineestä, RRF) Suomen kestävän kasvun ohjelmasta.

Avustuksen käyttötarkoitus

Avustuksella edistetään vihreää siirtymää ja hallitusohjelman tavoitteita Suomen hiilineutraaliudesta vuonna 2035. Kunnille ja maakunnille suunnatun avustuksen tarkoitus on nopeuttaa vihreän siirtymän investointihankkeiden kaavoitusta ja lupamenettelyä ja siten edistää hankkeiden toteutumista.

Avustus on käytettävissä vihreän siirtymän investointihankkeiden:

- kaavoitukseen (maakuntakaavoitus, yleiskaavoitus, asemakaavoitus) ja siihen liittyvien selvitysten laatimiseen tai;
- lupamenettelyyn (esim. ympäristölupa, rakennuslupa, toimenpidelupa) ja siihen liittyvien selvitysten laatimiseen.

Vihreän siirtymän investointihankkeilla (joiden kaavoitukseen, lupamenettelyyn tai niihin liittyviin selvityksiin avustusta haetaan) tarkoitetaan investointeja, joilla edistetään suoraan tai välillisesti:

- kasvihuonekaasupäästövähennyksiä;
- luonnonvarojen käytön vähentämistä ja
- kiertotaloutta.

Vihreän siirtymän investointihankkeiden tulee lisäksi olla ”ei merkittävää haittaa” –periaatteen (DNSH) mukaisia ([linkki](#)) (kts. tarkempi kuvaus alla kohdassa ”avustuksen ehdot”).

Avustusta voi hakea esimerkiksi tuulivoimarakentamisen kaavoitukseen, lupamenettelyyn ja niihin liittyviin selvityksiin.

Avustuksen määrä ja maksaminen

Ympäristöministeriö myöntää avustukset valtionavustuslain (688/2001) nojalla ELY-keskuksia kuultuaan. Ympäristöministeriö toimii avustusten myöntävänä valtionapuviranomaisena. Osana hakemusten arviointia ELY-keskukset lausuvat oman alueensa kuntien hakemuksista ympäristöministeriölle. Avustuksia jaetaan määrärahan puitteissa yhteensä enintään noin 1,75 miljoonaa euroa.

Avustusta voidaan myöntää maakuntien liitoille ja kunnille enintään 70 % kaavoitukseen, lupamenettelyyn ja niihin liittyvien selvitysten laatimisesta aiheutuvista kuluista. Maakunnan liiton tai kunnan omarahoitusosuus on siten oltava vähintään 30 % edellä mainituista avustettavaksi hyväksyttävistä kustannuksista. Kustannuksiksi kelpaavat maakuntaliiton tai kunnan oma työ sekä maakuntaliiton/kunnan tilaamana ulkopuolisen tahon tekemä työ. Avustuksen saajan on pystyttävä työajan seurannalla ja sen perusteella aiheutuvilla todellisilla menoilla tai muulla vastaavalla luotettavalla tavalla osoittamaan, että

12.9.2022

Hakuilmoitus

omarahoitusosuus on toteutunut. Mikäli omarahoitusosuus jää pienemmäksi kuin 30 % avustettavaksi hyväksyttävistä kustannuksista, maksetaan enintään 70 % hyväksyttävistä kustannuksista.

Mikäli kaavoituksessa ja lupamenettelyssä käsitellään vihreän siirtymän ohella muita ohjaustarpeita, voidaan avustusta myöntää vain siihen osaan kuluja, jotka aiheutuvat vihreän siirtymän ohjauksesta. Avustettavaksi hyväksyttäviksi kustannuksiksi ei lasketa ennen avustuspäätöksen voimaantuloa toteutuneen työn osuutta eikä muita kuin vihreän siirtymän investointihankkeiden kaavoituksesta, lupamenettelystä ja niihin liittyvistä selvityksistä aiheutuvia kuluja. Hankkeen hyväksyttäviksi kustannuksiksi ei voi sisältyä työtä, joka on saanut aikaisemmin valtionavustusta tai EU-rahoitusta.

Avustukset maksetaan toteutuneiden kulujen mukaan pääasiassa yhdessä erässä hankkeen valmistuttua. Avustus maksetaan viimeistään vuoden 2024 lopussa, jota ennen hankkeen kustannukset on tultava laskutettaviksi ympäristöministeriölle. Avustuksen kohteen (kaavoitus, lupamenettely tai niihin liittyvä selvitys) aikataulu esitetään hakemuksen työsuunnitelmassa. Avustuksen myöntämisestä päätetään esitettyjen tietojen perusteella.

Hakemusten arviointikriteerit

Eduksi katsotaan, jos avustusta haetaan kaavoitukseen, lupamenettelyyn tai niihin liittyviin selvityksiin, jotka koskevat Suomen kestävän kasvun ohjelmasta (elpymis- ja palautumistukivälineestä, RRF) tuettavia tai tukea hakeneita vihreän siirtymän investointihankkeita.

[Suomen kestävän kasvun ohjelman](#) mukaiset vihreän siirtymän (pilari 1) investoinnit sisältävät mm. seuraavien aiheiden hankkeita:

- energia-infrastruktuuri
- uuden energiateknologian käyttöönotto (merituulivoimaa, suuren kokoluokan aurinkovoima, biokaasu, uusiutuvat liikennepolttoaineet, geolämpö ja lämmöntalteenotto)
- vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen
- teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen
- keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttö ja kierrätys.

Avustushakemusten arviointikriteerit ovat:

- Vaikuttavuus vihreän siirtymän investointihankkeen/-hankkeiden toteutumiseen
- Vihreän siirtymän investointihankkeen toteutumisen seurauksena arvioitu:
 - kasvihuonekaasupäästövähennys,
 - luonnonvarojen käytön vähentyminen
 - kiertotalouden edistämisen vaikutus
- Avustuksen kohteen (kaavoitus, lupamenettely tai niihin liittyvät selvitykset) kiireellisyys vihreän siirtymän investointihankkeen/-hankkeiden toteutumiseksi.

Puutteellisesti täytetyt, avustusehtojen vastaiset ja toteuttamiskelvottomat avustushakemukset hylätään.

Ympäristöministeriö voi myöntää avustusta kunnille ja maakuntien liitoille Euroopan komission tiedonannon ”Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontuen käsitteestä” (2016/C 262/01) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)) kohdassa 17. määritellyn mukaiseen viranomaisen kaavoitus-, luvitus- ja niihin liittyviin selvityshankkeisiin. Ympäristöministeriö ei tässä haussa myönnä investointiavustusta.

Haun toteutus

Avustuksia haetaan ympäristöministeriöstä. Hakuaika avustuksille on **12.9. – 18.10.2022**.

Avustusta voi hakea ainoastaan sähköisellä hakulomakkeella.

Avustuspäätökset

Ympäristöministeriö tekee kirjallisen valtionavustuspäätöksen, myönteisen tai kielteisen. Myönteinen valtionavustuspäätös sisältää ehdot, joita avustuksen saajan tulee noudattaa.

Ympäristöministeriön avustuksen osuus ilmoitetaan avustuspäätöksessä. Avustettavien hankkeiden osalta hyväksytään toteutuneet kulut laskua vastaan sen jälkeen, kun ympäristöministeriön nimeämä hankkeen valvoja on hyväksynyt loppuraportin. Loppuraporttiin sisältyy toteutuksen ja tulosten kuvaus, maksatushakemus, tuntikirjanpito sekä tilintarkastajan lausunto tai kirjanpito-ote. Aikataulu loppuraportille ja laskutukselle todetaan avustuspäätöksessä.

Avustuksen ehdot

- **DNSH-periaatteen mukaisuus**

Avustuksen kohteella (kaavoitus, lupamenettely tai niihin liittyvät selvitykset) tulee mahdollistaa vain ”ei merkittävää haittaa” (DNSH) -periaatteen mukaista toimintaa. DNSH-periaatteen mukaisuus tarkoittaa, että toiminnalla ei saa aiheutua merkittävää haittaa EU:n taksonomia-asetuksen artiklassa 17 määritetyille kuudelle ympäristötavoitteelle:

1. ilmastomuutoksen hillintä
2. ilmastomuutokseen sopeutuminen
3. vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojelu
4. siirtyminen kiertotalouteen
5. ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen
6. biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelu ja ennallistaminen

DNSH-periaatteen tavoite on varmistaa toiminnan edellä mainittujen ympäristötavoitteiden mukaisuus. Tämä **osoitetaan arvioimalla avustuksen (kohteen) vaikutus kuhunkin kuuteen ympäristötavoitteeseen. DNSH-arviointi tehdään osana avustettavaa työtä.**

Lisätietoja DNSH-periaatteesta: [Suomen ympäristökeskuksen raportti \(3/2022\)](#) ja [Valtiokonttorin ohje](#).

- Tähän avustusmenettelyyn sovelletaan ympäristöministeriön erityisavustuksen ehtoja ja rajoituksia. Hakija sitoutuu avustushakemuksellaan noudattamaan ehtoja ja rajoituksia. [Ympäristöministeriön erityisavustuksen ehdot ja rajoitukset \(doc\)](#). Lisäksi hakija vakuuttaa, että hakemuksella ei tueta liitteen mukaisia toimijoita (liite: [Valtionavustuksen hakijan vakuutukset pakotteista](#)).
- Lisäksi avustusmenettelyyn sovelletaan Euroopan unionin NextGenerationEU –rahoituksen osalta [lakia Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja](#)

[tarkastuksesta \(537/2022\)](#) sekä [elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annettua asetusta \(EU\) 2021/241](#) soveltuvien osien.

- Euroopan unionin NextGenerationEU –rahoituksen osalta avustuksen saajan tulee ilmoittaa ympäristöministeriölle käyttämiensä toimeksisaajien yritysten (esimerkiksi konsultointiyritys) tiedot (nimi ja y-tunnus). Lisäksi tulee ilmoittaa toimeksisaajien yritysten tosiasialliset omistajat ja edunsaaja –tiedot (nimi, syntymäaika) sekä toimeksisaajan käyttämien alihankkijoiden tiedot (nimi, y-tunnus). Tiedot ilmoitetaan ympäristöministeriölle hakuvaiheessa tai välittömästi kun toimeksisaajat selviävät.

Avustushaun määrärahat

Avustukset myönnetään valtion vuoden 2022 talousarvioesityksen sekä vuoden 2022 toisen lisätalousarvion momentilta 35.20.37 *Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen*. Vuoden 2022 talousarvion avustuksiin tarkoitettu määräraha on noin 750 000 euroa ja nämä määrärahat tulevat Euroopan unionin NextGenerationEU –rahoituksesta (elpymis- ja palautumistukivälineestä, RRF) Suomen kestävän kasvun ohjelmasta. Vuoden 2022 toisen lisätalousarvion määräraha on 1 250 000 euroa. Edellä mainituista määrärahoista on nyt jaettavissa yhteensä noin 1,75 miljoonaa euroa.

Hakumenettelyyn sovellettava lainsäädäntö

Valtionavustuslaki 688/2001 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2001/20010688>

EU:n valtiontukisäännöstöä <https://tem.fi/eu-n-valtiontukisaantely>

Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2022/20220537>

EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annettua asetusta (EU) 2021/241 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0241&from=EN>

Lisätietoja

Soile Hartikka
p. 0295 250 079
soile.hartikka@gov.fi
ympäristöministeriö

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU